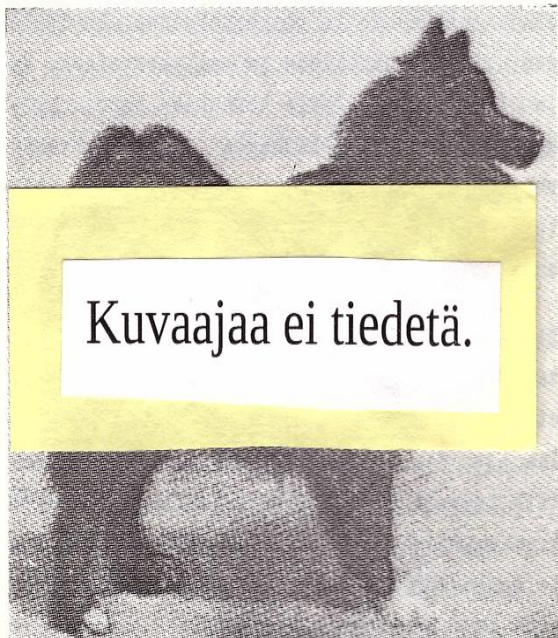

NENETSIEN PAIMENPYSTYKORVÄ

eli Nenetskaja pastušja laika

Kuvaajaa ei tiedetä.

Kaksi vuotta sitten Lahdessa Suomen Pystykorvajärjestön järjestämässä lapinkoiraan koskevassa tiedotus- ja keskustelutilaisuudessa Juho Perttola esitteli lapinkoiraan malliksi - tai kantamuotona, en oikein ymmärtänyt - venäjänkielisessä kirjassa olevan mustan pystykorvan kuvan. Koska samassa tilaisuudessa en kysymykseeni asianomaisen kirjan nimestä tms. saanut luennoitsijalta vastausta, etsin hetikohta kirjastojen auetta käsiini muuttaman neuvostoliittolaisen koirakirjan. Koska nyt myöhemmin on käynyt ilmi, että kirjassa Spravočnaja kniga po sobakovodstvu, painovuosi 1960, samojedikoiraan esittävä kuva on juuri tuo Perttolan käyttämä, lienee mielen-

kiintoa sillä, mitä muuta kirja tuosta koiras-
ta kertoo.

Kysymyksessä on siis nenetskaja pastušja
laika eli suomennettuna: nenetsiläinen pai-
mentava pystykorva. Nenetsit puolestaan ovat
samojedeja, tarkemmin jurakkisamojedeja, joi-
den kieli kuuluu suomalais-ugrilaiseen kieli-
perheeseen. Suomen kieli ja jurakkisamojedi
ovat ns. etäsukukieliä.

Takaisin koiraan. Spravočnaja kniga po so-
bakovodstvu ei kerro koiran historiasta tai
alkuperästä muuta kuin sen, että koiran ovat
kehittäneet poroja hoitavat nenetsit. Koi-
raa käytetään pohjoisessa porojen paimentami-
sessa ja niitä kasvatetaan ja käytetään poro-
kolhooseissa mm. Muurmanskin ja Arkangelin
alueella. Tämän lisäksi kirja luettelee jou-
kon muitakin pohjoisten alueitten paikannimiä
osoituksena koiran levinneisyydestä.

Koiran rakenne kuvataan yksityiskohtaisesti,
annetaan jopa ns. venyneisyysindeksi, joka
tällä koiralla on 100.

Nenetsien koiran rakenne on kuiva ja vahva.
Hermostoltaan koira on tasapainoinen ja eloisa.
Säkäkorkeus uroksella 45-55 ja nartulla 40-50.
Koiran askellajiksi mainitaan nopea ja kevyt
laukka.

Luusto on kevyt. Lihaksisto hyvin kehittynyt,
voimakas ja kiinteä. Nahka - tai iho - on
elastinen, eikä siinä ole löysyyttä tai väl-
jyyttä.

Koiran turkki on pitkä ja sillä on voimakkaas-
ti kehittynyt pohjavilla. Peitinkarva suoraa,
karkeaa ja vahvaa. Koiralla sanotaan myös ole-
van hyvin kehittyneen ns. koristekarvoituksen
tai harjan. Poskilla on kuviot. Pitkät hou-
sukarvat mainitaan, samoin pitkät karvat hän-
nän alaosassa. Peitinkarvan pituus on 8-9 cm,
koristekarvoituksen kaulalla 13-14 cm ja
hännässä 20-25 cm.

Karvan värit ovat valkoinen, musta, punaruskea,
vyöhykkeittäin erisävyisiä harmaita, myös pil-
kullisia ja kirjavia on.

Pää on leveä kallo-osasta, otsa ulkoneva ja
jyrkästi kaartuva. Kuono on lyhyt, massii-
vinen ja leveä. Nenänpää (kirsu) kookas,
musta, harmaa tai valkoinen. Huulet ovat kui-
vat ja tiiviisti kiinni. Korvat ovat pieneh-
köt, pystyt ja korkealle sijoittuneet, leveät

alhaalta ja tylpät kärjestä. Silmät eivät
ole suuret, pyöreät. Hampaat suuret, saksii-
purenta.

Kaula on kuiva ja korkealle sijoittunut.
Rinta ovaalinmuotoinen, säkä pitkä. Selkä
voimakas, leveä ja suora. Lantio lyhyt, le-
veä ja kupera. Lautanen leveä, lyhyt ja vaa-
kasuora. Vatsa sisäänpäin vetäytynyt ja sen
linja rinnan yläpuolella.

Olkalapojen nivelliitosten kulmat 90-100°.
Kyynärvarret eivät pitkät. Suorat. Ranteet
leveät ja voimakkaat. Kämmenet leveät, voi-
makkaat ja luotisuorat.

Takaraajat ovat takaa suorat ja yhdensuuntais-
et. Reidet voimakkaat ja lihaksikkaat. Sää-
ret lyhyet. Lantion nivelet kuivat, voimak-
kaat ja oiotut (?).

Tassut voimakkaat, pyöreät ja pumpulipallon
muotoiset. Koirilla esiintyy usein kannus.
Häntä pituudeltaan ulottuu kinnerniveleen ja
kääntyy selkään.

Sat sapienti.

Tämä kirja on Neuvostoliittoinstituutin kir-
jastossa Helsingissä. (Armfeltintie 10).

Kirjassa esiintyvän kuvan julkaisemisesta täs-
sä Reviirin numerossa on sovittu kirjaston
kanssa.

Kuvan jäljennöskuvaus Helsingin Yliopiston
kuvalaitos.

Marikki Penttilä